

חנוכה חינוכית

חג החנוכה נקרא על שם חנוכת המזבח שנעשתה לאחר טיהור המקדש, כמתואר בספר מקבים א: "ויעשו את חנוכת המזבח ימים שמונה ויעלו עולות בשמחה... ויקבעו יהודה ואחיו וכל עדת ישראל כי יוחגו ימי חנוכת המזבח בזמניהם מדי שנה בשנה..."

השורש חנ"ך בא בתנ"ך בעיקר בהקשר של מבנים: מזבח, בית וחומה. גם הצירוף חנוכת בית מצוי בתנ"ך: "מזמור שיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (תהלים ל, א).

מה הקשר בין 'חנך בית' ובין הפסוק המפורסם מספר משלי (כב, ו): "חנך לנער על פי דרכו גם פי יזקין לא יסור ממנה?"

להרחבה

מדור חגיגי באתר לכבוד החנוכה

ספרו לנו: מה הביטוי העברי האהוב ביותר?

לקראת יום העברית תשפ"ב אנחנו פונים אליכם לבחור מאוצר הביטויים העברי ביטוי יפה, מטבע לשון או צירוף אהוב במיוחד – בעברית מקראית, בשפה המתחדשת וגם בלשון הסלנג...

מה צירוף שמרגש אתכם? איזה צמד מילים מעורר בכם צחוק גדול? מה מטבע הלשון שמעורר בכם השראה?

כתבו לנו מה הביטוי שיש לכם חיבור רגשי אליו ואהוב עליכם במיוחד – נשמח מאוד שתשתפו אותנו גם בסיפור שעומד מאחורי הבחירה.

לטופס ההצעות לביטוי העברי האהוב

שי לחנוכה

לכבוד החג, מבחר ספרים ומוצרים עד 15% הנחה
בחנות הספרים שלנו:

העברית בראי המדינה | מילים ומילונאות | העברית
בתקופת המנדט | פרקי עיון בעברית החדשה ובעשייה
בה | "אמא תסגרי את השואג אבק": ילדים יצירתיים
מחדשים עברית | משחק זיכרון ועוד

לכל ההנחות בחנות הספרים

ערכת כרזות חגיגית – נמשכת מכירת ערכת הכרזות
ליום העברית תשפ"ב.
המכירה במחיר עלות והמלאי מוגבל – **לפרטים**
ולרכישה

ההרשמה נמשכת:
השתלמות בניקוד ב-12 מפגשים | סדנת עריכה | סדנת
פיסוק | סדנה להכרת כללי הכתיב המלא

מה הקשר בין חנוכייה לספונג'ה?

אולי תתפלאו לשמוע כי מקור המילה **חנוכייה** הוא מן הלדינו – חמדה בן-יהודה, אשתו של אליעזר בן-יהודה, אומנם נחשבת לזו שחידשה את המילה – אלא שהיא עצמה מציינת ששמעה את המילה "חנוכייה" מפיו של יוצא ספרד שחי בארץ.

במאמרה של פרופ' אורה (רודריג) שורצולד 'שקיעי ספרדית יהודית בעברית החדשה' היא מציינת שחלקה של בן-יהודה בעברות המילה מסתכם בהטעמתה במלרע ולא במלעיל כפי שנהגו דוברי הספרדית היהודית.

הלדינו, או 'ספניולית', היא שפה ספרדית יהודית שבה השתמשו מגורשי ספרד וצאצאיהם. השפה שימרה במידה רבה את הלשון הספרדית של ימי הביניים – אך נטמעו בה גם מילים רבות משפות אחרות: מן העברית, מן הארמית ומשפות של עמים אחרים שהיהודים יוצאי ספרד התיישבו בקרבם.

לקריאת המאמר

אמצו ביטוי – פכים קטנים

הביטוי **פכים קטנים** פירושו 'זוטות', 'עניינים קלי ערך'. פך (ברבים פכים – בכ"ף דגושה) הוא כלי קטן לנוזלים, והוא מוכר לנו בעיקר מסיפור נס חנוכה.

הצירוף שאול מפירוש בתלמוד לפסוק בבראשית לב. לפי המסופר בפרק לב, עברו יעקב ומשפחתו את מעבר נחל יבוק בדרכם אל הפגישה המחודשת עם עשו: "ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבוק... ויעבר את אשר לו. וינתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר".

על המילים "וינתר יעקב לבדו" אומר ר' אלעזר: "שנשתייר על (עסקי) פכים קטנים" (חולין צא ע"א). ומסביר רש"י: "דכל כלים החשובים ומקנה כבר העביר את נחל יבוק... והוא נשאר על פכין קטנים שלא הספיק להעביר...". הפכים הקטנים מנוגדים כאן לכלים החשובים, מכאן נשאל הצירוף לציון זוטות.

להרחבה

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

אם נתקלתם בבעיות תצוגה לחצו כאן לצפייה בדפדפן

לשפוך אור על נוגה

לשוננו עשירה בשורשים הקשורים לתחום האור, ובהם זרח, בהק, נצץ ונצנץ, בהר, זהר, ברק, קרן. אליהם מצטרף השורש נגה אשר ממנו גזורים השם נגה (בלי ניקוד: נוגה) והפעלים נגה והגיה.

המילה נגה והפועל נגה באים בתנ"ך – בספרות הנביאים ובספרות החוכמה – בעיקר בהקשרים שיריים, למשל: "לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם, ולנגה הירח לא יאיר לך, והיה לך ה' לאור עולם ואלהיך לתפארתך" (ישעיהו ס, יט); "העם ההלכים בחשך ראו אור גדול, ישבי בארץ צלמות אור נגה עליהם" (ישעיהו ט, א). נגה משמעו 'אור', ונגה משמעו 'האיר'.

לשם המופשט נוגה אף יש צורת רבים – נגוהות (ישעיהו נט, ט), בדומה לבוהן-גהונוות.

להרחבה

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה | [Subscribe to English Newsletter](#)
האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401